(Biblioteka Umiejętności Lekarskich).

Nr. 2. Warszawa, d. 3 (15) Maja 1873 r. ROK I.

# BIBLIOGRAFIA I KRYTYKA LEKARSKA.

POŚWIĘCONE PRZEGLĄDOWI NOWYCH DZIEŁ I CZASOPISM.

DODATEK BEZPŁATNY

dla prenumeratorów Biblioteki Umiejętności Lekarskich i Przeglądu Postępu Nauk Lekarskich z Gazetą Lekarską.



## I. Nauka o chorobach wenerycznych (Syphilidologia).

1) **Müller**, Friedrich Wilhelm, Dr. Compendium der Geschichte, Pathologie und Therapie der venerischen Krankheiten. Erlangen. 1869. Rsr. 2 kop. 10, z przesyłką rsr. 2 kop. 30.

2) **Geigel**, A. Prof. Dr. Geschichte, Pathologie und Therapie der Syphilis. Würzburg. 1867. Rsr. 2 kop. 40, z przesyłką rsr. 2 kop. 64.

3) **Zeissl**, H. Prof. Dr. Lehrbuch der Syphilis. Wydanie 2-gie. Erlangen. 1871. Rsr. 2, z przeszłką rsr. 2 kop. 20.

4) **Simon**, Friedrich Alexander, Dr. Kritische Geschichte der Syphilis oder Lustseuche. Hamburg. 1857—1860. 2 części. Rsr. 5 kop. 40, z przesyłką rsr. 6.

5) **Lancereaux**, E. Dr. Traité historique et pratique de la syphilis. Paris. 1866. Rsr. 5 k. 25, z przesyłką rsr. 5 kop. 80.

6) **Langlebert**, Edmond, Prof. Dr. Traité théorique et pratique des maladies vénériennes. Paris. 1864. Rsr. 2 kop. 80, z przesyłką rsr. 3 kop. 10.

7) **Rollet**, J. Dr. Traité des maladies vénériennes. Paris. 1865. Rsr. 4 kop. 20, z przesyłką rsr. 4 kop. 60.

8) **Michaelis**, A. C. J. D. Compendium der Lehre von der Syphilis. Wien. 1865. Rsr. 2 kop. 80, z przesyłką 3.

9) **Diday**, P. Dr. Histoire naturelle de la Syphilis. Paris. 1863. Rsr. 1 kop. $57\frac{1}{2}$, z przesyłką rsr. 1 kop. 75.

10) **Reder**, Albert, Dr. Nauka o chorobach wenerycznych. Przekład D-ra A. Kurcyusza. Warszawa. 1873. Rsr. 3.

Choroby weneryczne stanowią jedną z najcięższych plag ludzkości. Panują one obecnie na całéj kuli ziemskiej; są udziałem wszystkich warstw społeczeństwa, obojej płci i każdego wieku. Częstokroć biedne niemowlęta jako jedyną pamiątkę po rodzicach otrzymują w spadku tylko chorobę weneryczną. Od czasu epidemicznego wystąpienia pod koniec XV wieku (1495), choroba ta stała się przedmiotem ciągłych badań lekarzy i bez zaprzeczenia żadna gałęź wiedzy lekarskiej nie ma tak bogatej literatury, jak choroba o której mowa. Bogactwo to tak jest wielkie, że na samo przeczytanie dzieł i broszur wydanych w tym przedmiocie nie starczy kilkudziesięciu lat życia człowieka. Pomimo tego jednak nauka nie wyrzekła jeszcze ostatniego słowa w téj ważnej kwestyi, obchodzącéj w równéj mierze tak pojedyńcze osoby, jak i całe państwa. Lat temu kilkanaście kiedy John Hunter i Filip Ricord byli wyroczniami dla lekarzy pod względem chorób wenerycznych, zdawało się, że i naturę téj choroby rozumiemy i leczyć ją umiemy. Jednakże, kiedy codzienne spostrzeżenia, ważone na szalach krytyki, zadawały fałsz dogmatyzmowi powszechnie już uświęconemu, przystąpiono do nowych badań, w następstwie których potworzono tyle prawie teoryj, ilu było badaczy, i nauka o chorobach wenerycznych wróciła znowu do dawnego stanu chaosu, w jakim była w XVI wieku. Kwestye podniesione rozbierane były namiętnie: z jednéj strony zaprzeczono istnienia nawet choroby wenerycznéj, podając ją za sztuczny wypłód leczenia naszego, z drugiéj przeciwnie dowiedziono, że jest kilka odmiennych chorób wenerycznych, różniących się istotą, następstwami, leczeniem. Powstały nowe poglądy o zaszczepialności choroby syfilitycznéj przy szczepieniu dzieciom ospy, o syfilizacyi, o leczeniu za pomocą ospy; wprowadzono nowe środki lekarskie, nowe metody leczenia; ściślej wzięto pod rozwagę nierząd (*prostitutio*), domy nierządu, podniesiono kwestyę możliwości wytępienia doszczętu choroby syfilitycznéj; zaczęto badać zmiany wywołane chorobą weneryczną w różnych tkankach i organach, słowem stworzono anatomię patologiczną téj choroby, w końcu oddano to cierpienie pod rozwagę kilku międzynarodowych zjazdów lekarskich i starano się zainteresować rządy robiąc z kwestyi chorób wenerycznych kwestyę międzynarodową piérwszego znaczenia. Zapisano seciny tysięcy arkuszy, a pomimo tego w wielu miejscowościach całe wsie i powiaty po dziś dzień nędznie giną od téj strasznéj choroby.

W obec tego stanu rzeczy obowiązkiem jest każdego lekarza dokładne obeznanie się z obecnym stanem nauki o chorobach wenerycznych; materyału nie brak: zaczynając od nowonarodzonego dziecka, 13-letniego ucznia szkół publicznych, chłopaka z warsztatu lub fabryki, mężczyzny-kandy-

data do żenienia się, młodéj mężatki, aż do zrujnowanego sybaryty 60-letniego,—oblegani jesteśmy z prośbą o poradę i pomoc. Częstokroć jednakże na piérwszym już kroku lekarz zakłopotany bywa trudnością rozpoznania choroby lub wyborem sposobu leczenia. Naukowy poradnik staje się koniecznym. Dzieł obszernych i podręczników jest dużo, może za wiele. Przytoczyliśmi powyżéj tytuły kilku dzieł dzisiaj będących w obiegu; dają one mniéj więcéj dokładne pojęcie o przedmiocie. Z autorów francuzkich najlepsze są dzieła Rollet'a i Lancereaux, z niemieckich Zeissla i Redera. Polskie piśmiennictwo nie miało dotąd żadnego dzieła naukowo traktującego o chorobach wenerycznych. Przed kilku miesiącami, zaczęło wychodzić zeszytami w przekładzie polskim dzieło Zeissl'a, a obecnie ukazało się w całkowicie skończonym przekładzie polskim dzieło Reder'a „Pathologie und Therapie der venerischen Krankheiten" uzupełnione przeglądem najnowszych postępów w téj gałęzi nauki lekarskiéj przez D-ra Kurcyusza. Celem tego dzieła, piérwszego dotąd w literaturze lekarskiéj polskiéj, jest przedewszystkiem dostarczenie czytelnikom polskim podręcznika, odpowiadającego współczesnym wymaganiom tak lekarza praktykującego, jak i uczącéj się młodzieży lekarskiéj, podręcznika, któryby obok zalet dydaktycznych: treściwości i jasności wykładu, jednoczył w sobie zalety kliniczne: jasne wskazówki rozpoznawcze, dokładną symptomatologię i krytycznie rozebraną terapię. Z całéj nowszéj literatury dzieło Reder'a najbardziéj odpowiada powyższym warunkom.

Reder naukę o chorobach wenerycznych objął w 3-ch działach. We wstępie rozebrał poglądy na wzajemny stosunek chorób wenerycznych Huntera, Ricorda, Wallera, Fourniera, Rolleta. W dziale pierwszym wykłada patologię i terapię rzeżączki (*blennorrhagia*) u mężczyzn i u kobiet oraz jéj następstwa, przy czém wyczerpująco traktuje zwężenia cewki moczowéj (*stricturae*). Rozdział drugi obejmuje patologię i terapię wiewióra i jego najbliższych następstw; w trzecim rozdziale mówi o patologii i terapii przymiotu (*syphilis*). W czwartym rozdziale znajdujemy uzupełnienia tłumacza odnośnie do wszystkich działów chorób wenerycznych. Historyczny rozwój nauki o tych chorobach jakkolwiek zwięzły, ale jasno wyłożony. Szczególna uwaga zwrócona w tém dziele na rozpoznanie i leczenie, które wszędzie jest wyczerpujące.

Lekarzowi, chcącemu zapoznać się z historycznym rozwojem nauki o chorobach wenerycznych zalecamy powyżéj przytoczone dzieło Simon'a, lub też prace Hirscha „Handbuch der historisch-geographischen Pathologie" (Bd. I. Erlangen. 1860. 8.) i Haeser'a „Lehrbuch der Geschichte der Medizin und der epidemischen Krankheiten" (Bd. 2. 2 wyd. Abth. I. Jena. 1859. 8). To ostatnie dzieło wychodzi w przekładzie polskim w Bibliotece Umiejętności Lekarskich. Najnowsze zdobycze na polu syfilidologii krytycznie rozbiera Diday w dziele „Exposition critique et pratique des nouvelles doctrines de la syph." (Paris. 1859). Wiadomości o nierządzie (prostitutio) i domach nierządu znajdzie czytelnik w dziełach: Hügel'a „Zur Geschichte, Statistik und Regelung der Prostitution (Wien. 1865), Rabutaux „De la prostitution en Europe" (Paris. 1851) i Parent Duchatelet „De la prostitution de la ville de Paris. (Paris. 1857).

## 2. Czasopisma obejmujące pewną gałęź nauki lekarskiéj w formie sprawozdań i wyciągów:

1) Das Ausland. Ueberschau der neuesten Forschgn. auf dem Gebiete der Natur—, Erd—u. Völkerkunde. Red. v. Hellwald. Stuttgart. Rocznie 52 N-ra. Cena rsr. 11 kop. 20, z przesyłką rsr. 13 kop. 60.

## 3. Czasopisma poświęcone wyłącznie pewnym odrębnym gałęziom wiedzy lekarskiéj:

1) Annalen der Chemie und Pharmacie. Lipsk. Hrsg. u. redig. v. F. Wöhler, H. Kopp. etc. Rocznie 12 zeszytów. Cena rsr. 8 kop. 40, z przesyłką rsr. 9 kop. 60.

2) Botanische Abhandlungen aus dem Gebiete der Morphologie und Physiologie. Bonn. Hrsg. von Hanstein. Wychodzą w zeszytach, z których tworzą się tomy (czas wychodzenia nie określony). Cena rsr. 9 kop. 20, z przesyłką rsr. 10 za 4-y pierwsze zeszyty.

3) Apotheker-Zeitung. Correspondenz-Blatt f. Apotheker, Aerzte, Droguisten und Chemiker. Red. Heppe und Kohlmann. Lipsk. Rocznie 52 N-ra. Cena rsr. 1 kop. 60, z przesyłką rs. 3.

4) Niederländisches Archiv f. Zoologie. Hrsg. von Emil Selenka. Wychodzi zeszytami. Cena każdego zeszytu różna. Lipsk.

5) Archiv f. mikroskopische Anatomie. Hrsg. von Max Schultze. Bonn. Wychodzi zeszytami. Cena każdego zeszytu różna.

6) Archiv f. Pathologische Anatomie und Physiologie und f. klinische Medicin. Hrsg. Rud. Virchow. Wychodzi zeszytami. Berlin. Tego szacownego zbioru wyszło już 57 tomów. Cena pojedyńczego tomu rsr. 3 kop. 60, z przesyłką rsr. 4 kop. 20.

7) Chemisches Central-Blatt. Repertorium für reine, pharmaceutische, physiologische und techn. Chemie. Red. Rud. Arendt. Lipsk. Rocznie 52 N-ra. Cena rsr. 9 kop. 20, z przesyłką rsr. 11 kop. 20.

8) Pharmaceutische Centralhalle f. Deutschland. Zeitung f. wissenschaftl. u. geschäftl. Interessen der Pharmacie. Hrsg. v. Herm. Hager. Berlin. Rocznie 52 N-ra. Rsr. 3 kop. 20, z przesyłką rsr. 4 kop. 90.

9) Graefe's, Alb. v., Archiv f. Ophthalmologie. Hrsg. v. F. Arlt, F. Donders und Th. Leber. Berlin. Wychodzi zeszytami. Cena każdego zeszytu różna. Około 6 rsr.

10) Jahrbuch fr. Balneologie, Hydrologie u. Klimatologie. Hrsg. v. E. Heinr. Kisch. Wiedeń. Rocznie tom I. Rsr. 1 kop. 20, z przesyłką rsr. 1 kop. 35.

11) Jahrbuch f. Kinderheilkunde und physische Erziehung. Hrsg. v. Binz, Bohn, Bókai etc. unter Red. v. Widerhofer, Politzer, Schuller etc. Lipsk. Rocznie 4-y zeszyty. Cena rsr. 3 kop. 60, rsr. 4 kop. 20.

12) Oesterreichisches Jahrbuch f. Pädiatrik. Hrsg. v. G. Ritter v. Rittershain u. Max. Herz. Wiedeń. Wychodzi oddzielnemi tomami, po 1 rsr. 60 kop., z przesyłką rsr. 1 kop. 75 każdy.

13) Magazin f. die gesammte Thierheilkunde. Hrsg. v. E. F. Gurlt u. H. Hertwig. Rocznie 8 zeszytów. Berlin. Rsr. 3 kop. 60, z przesyłką rsr. 4 kop. 50.

14) Monatsschrift f. Ohrenheilkunde. Hrsg. v. R. Voltolini, Jos. Gruber, N. Rüdinger und Eug. Weber. Berlin. Rocznie 12 N-rów. Rsr. 2 kop. 40, z przesyłką rsr. 3 kop. 60.

15) Neues Repertorium f. Pharmacie. Hrsg. v. L. A. Buchner. Monachium. 12 zeszytów. Cena rsr. 4 kop. 80, z przesyłką rsr. 5 kop. 80.

16) Der Thierarzt. Red. Herm. Anacker. Rocznie 12 N-rów. Rsr. 1 kop. 20, z przesyłką rsr. 1 kop. 75.

17) Neuer. oest. ung. Veterinär. Red. Alois. G. Schneider. Wiedeń. 36 N-rów rocznie. Cena rsr. 5 kop. 20. z przesyłką rsr. 7.

18) Deutsche Vierteljahrsschrift f. öffentliche Gesundheitspflege. Hrsg. v. Esse, Göttisheim, Aug. Hirsch etc. Red. v. G. Varrentrapp. Braunschweig. Wychodzi zeszytami. Cena około rsr. 1 kop. 50.

19) Wochenschrift f. Thierheilkunde u. Viehzucht. Red. Th. Adam. Augsburg Rocznie 52 N-ra. Cena rsr. 2 kop. 20, z przesyłką rsr. 3 kop. 40.

### 4. Czasopisma wydawane przez towarzystwa naukowe lekarskie i przyrodnicze:

1) Abhandlungen, hrsg. v. der Senckenbergischen naturforschenden Gesellschaft. Frankfurt nad Menem. Wychodzą zeszytami, z których tworzą się tomy. Czas wychodzenia nie określony. Cena VIII tomu 3 i 4 zeszyt rsr. 7 kop. 20, z przesyłką rsr. 8.

2) Archiv f. Anthropologie. Zeitschrift zur Naturgeschichte und Urgeschichte d. Menschen. Organ der deutschen Gesellschaft für Anthropologie, Ethnologie. und Urgeschichte. Braunschweig. Hrsg. von C. E. v. Baer, E. Desor, A. Ecker etc. Red. A. Ecker, L. Lindenschmit. Wychodzi kwartalnie. Cena roczna rsr. 9 kop. 60, z przesyłką rsr. 10 kop. 60.

3) Beiträge zur Geburtshülfe und Gynäkologie. Hrsg. von der Gesellschaft f. Geburtshülfe in Berlin. Wychodzi zeszytami. Berlin. Każdy zeszyt po rsr. 1 kop. 80, z przesyłką po rsr. 2.

4) Berichte der deutschen chemischen Gesellschaft zu Berlin. Wychodzi zeszytami. Berlin. Cena rsr. 7 kop. 20, z przesyłką 9 rsr.

5) Psychiatrisches Central-Blatt. Hrsg. vom Vereine f. Psychiatrie u. forens. Psychologie in Wien. Red. v. M. Leidesdorf. Wiedeń. Rocznie 12 N-rów. Cena rsr. 2, z przesyłką rsr. 3.

6) Die Fortschritte der Physik im J. 1869. Dargestellt v. der physikal. Gesellschaft zu Berlin. Red. v. Schwalbe. Rsr. 2 kop. 90, z przesyłką rsr. 3 kop. 50.

7) Friedreich's Blätter f. gerichtliche Medicin u. Sanitätspolizei. Unter Mitwirkg der Beisitzer S. Medicinal-Comité der Universität München, hrsg. von C. v. Hecker u. C. Klinger. Rocznie 6 zeszytów. Rsr. 2 kop. 90, r przesyłką rsr. 3 kop. 5.

8) Medicinische Jahrbücher. Hrsg. v. der K. K. Gesellschaft der Aerzte in Wien. Red. v. S Stricker. 4 zeszyty rocznie. Cena rsr. 8, z przesyłką rsr. 9 kop. 20.

9) Sitzungsberichte d. K. Akad. der Wissenschaft. in Wien. Wiedeń. Rsr. 19 kop. 20, z przesyłką rsr. 21.

10) Sitzungsberichte der Physikalisch-medicinischen Societät zu Erlangen. Wychodzi zeszytami. Cena kop. 80. z przesyłką rsr. 1.

11) Sitzungsberichte der naturwissenschaftlichen Gesellschaft Isis in Dresden. Hrsg. unter Mitwirkg d. Redactions-Comité v. Carl Bley. Drezno. Wychodzi zeszytami. Cena kop. 80. z przesyłką rsr. 1.

12) Verhandlungen der. k. k. geologischen Reichasnstalt. Wiedeń. 18 N-rów rocznie. Cena rsr. 2 kop. 40, z przesyłką rsr. 3 kop. 50.

13) Pharmaceutische Zeitung. Central-Organ f. Apotheker, Aerzte, Droguisten etc. Organ d. norddeutschen Apotheker-Vereins u. der Apotheker-Gemeinschaft im Grosshzgth. Baden. Red. H. Müller. Bunlzau. Rocznie rsr. 2 kop. 40, z przesyłką rsr. 4.

14) Pamiętnik Towarzystwa Lekarskiego Warszawskiego. Red. dr. Feliks Nawrocki. Wychodzi zeszytami co kwartał. Cena rocznie rsr. 4, z przesyłką rsr. 5.

15) Przegląd Lekarski. Organ Towarzystwa Lekarskiego Krakowskiego i Towarzystwa lekarzy galicyjskich we Lwowie. Red. Prof. dr. Stanisław Janikowski. Wychodzi co sobota. Kraków. Rsr. 6, z przesyłką rsr. 8.

### 5. Czasopismo zbiorowe.

Sammlung klinischer Vorträge v. R. Volkmann.

W zeszłym numerze podaliśmy wiadomość o celu tego zbiorowego pisma, na dzisiaj podajemy tytuły odczytów po dziś dzień wyszłych:

1) Ueber d. Verbreitungswege der entzündlichen Processe. Von Th. Billroth, Prof. in Wien.
2) Ueber die chirurgische Behandlung des Kropfes. Von A. Lücke, Prof. in Bern.
3) Ueber d. Panaritium, seine Folgen u. s. Behandlung. Von C. Hueter, Prof. in Greifswald.
4) Ueber den Shok. Von H. Fischer, Prof. in Breslau.
5) Ueber den Lupus und seine Behandlung. Von R. Volkmann, Prof. in Halle.
6) Ueber den angeborenen Klumpfuss. Von A. Lücke, Prof. in Bern.
7) Ueber d. chirurg. Behandl. d. Wundfieb. bei Schusswu. Von C. Hueter, Pr. in Greifswald.
8) Ueber die Commotio cerebri. Von H. Fischer, Prof. in Breslau.
9) Ueber Hand- und Fingerverletzungen. Von Dr. M. Schede in Halle.
10) Ueber den Krebs. Von W. Waldeyer, Prof. in Breslau.
11) Ueber den sogenannten entzündlichen Plattfuss. Von A. Lücke, Prof. in Bern.
12) Ueber Hospitalbrand. Von Franz König, Prof. in Rostock.
13) Ueber die Transfusion des Blutes. Von Dr. H. Leisrink in Hamburg.
14) Ueber die operative Behandlung pleuritischer Exsudate. Von Dr. L. Lichtheim in Halle.
15) Die Resectionen der Gelenke. Von R. Volkmann, Prof. in Halle.
16) Ueber Lister's antiseptische Wundbehandlung. Von Dr. A. W. Schultze in Berlin.
17) Ueber Kinderlähmung und paralyt. Contracturen. Von Richard Volkmann, Prof. in Halle.
18) Ueber Reflexlähmungen. Von E. Leyden, Prof. in Königsberg.
19) Ueber das Wesen des Puerperalfiebers. Von Otto Spiegelberg, Prof. in Breslau.
20) Ueber Retroflexion des Uterus. Von H. Hildebrandt, Prof. in Königsberg.
21) Ueber Pharynxkrankheiten. Von H. Rühle, Prof. in Bonn.
22) Ueber die nachträgliche Diagnose des Geburtsverlaufes aus den Veränderungen am Schädel des neugeborenen Kindes. Von R. Olshausen, Prof. in Halle.
23) Ueber Beckenmessung. Von R. Dohrn, Prof. in Marburg.
24) Ueber Bronchialasthma. Von A. Biermer, Prof. in Zürich.
25) Ueber die Behandlung der puerperalen Blutungen. Von A. Breisky, Prof. in Bern.
26) Ueber die Behandl. des einfachen Magengeschwürs. Von H. Ziemssen, Prof. in Erlangen.
27) Ueber Icterus gastro-duodenalis. Von C. Gerhardt, Prof. in Jena.
28) Ueber Carcinoma uteri. Von A. Gusserow, Prof. in Zürich.
29) Ueber Wärme-Regulirung und Fieber. Von C. Liebermeister, Prof. in Basel.
30) Ueber die Erkenntniss des engen Beckens an der Lebenden. Von C. C. Th. Litzmann.
31) Ueber die Diagnose des Flecktyphus. Von C. Wunderlich, Prof. in Leipzig.
32) Ueber den Einfluss des engen Beckens auf die Geburt im Allgemeinen. Von Litzmann.
33) Ueber intrauterine Behandlung. Von O. Spiegelberg, Prof. in Breslau.
34) Klinische Studien über die verschiedenen Formen von chronischen diffusen Nierenentzündungen. Von C. Bartels, Prof. in Kiel. Przekład polski D-ra Rudnickiego. kop. 30.
35) Ueber Lungenbrand. Von E. Leyden, Prof. in Königsberg.
36) Ueber puerpurale Parametritis und Perimetritis. Von R. Olshausen, Prof. in Halle.
37) Ueber d. gegenwärtigen Stand d. Tuberkuloson-Frage. Von H. Rühle, Prof. in Bonn.
38) Ueber die Behandlung des Fiebers. Von C. Liebermeister, Prof. in Basel.
39) Ueber d. Katarrh der weibl. Geschlechtsorg. Von H. Hildebrandt, Prof. in Königsberg.
40) Ueber Zwillings-Schwangerschaft. Von B. Schultze, Prof. in Jena.
41) I. Ueber Laryngoscopie. Von Dr. C. Störk in Wien.—II. Ueber Diagnose und Behandlung der Stimmbandlähmung. Von C. Gerhardt, Prof. in Jena.
42) Ueber Aetiologie und intrauterine Behandlung der Deviationen des Uterus nach vorn und hinten. Von K. Schröder, Prof. in Erlangen.
43) Ueber pflanzliche Organismen als Krankheitserreger. Von Dr. F. Steudener in Halle.
44) Ueber den epileptischen Anfall. Von Dr. H. Nothnagel in Breslau.
45) Ueber Behandlung der Fehlgeburten. Von R. Dohrn, Prof. in Marburg.
46) Ueber Dammverletzung und Dammschutz. Von R. Olshausen, Prof. in Halle.
47) Grundsätze f.d. Behandl. der croupösen Pneumonie. Von Th. H. Jürgensen, Prof. in Kiel.
48) Ueber die Anwendung der Electricität in der inneren Medicin. Von W. Erb.
49) Ueber fibröse Polypen des Uterus. Von H. Hildebrandt, Prof. in Königsberg.
50) Ueber die Wirkungen der Digitalis. Von Th. Ackermann, in Rostock.
51) Die Scrofulose und ihre locale Behandlung als Prophylaxe gegenüber der Tuberculose. Von C. Hueter, Prof. in Greifswald.
52) Ueber die Lageveränderungen der Gebärmutter. Von B. S. Schultze, Prof. in Jena.
53) Ueber Entstehung und Verbreitung des Abdominal-Typhus. Von A. Biermer.

UWAGA. Księgarnie Warszawskie pp. Gebethnera i Wolffa oraz p. Wendego obowiązują się dostarczyć na żądanie pp. Prenumeratorów każde dzieło lub czasopismo za opłatą wyżéj podanych cen.

Redaktor i wydawca Prof. Dr Girsztowt.

W Drukarni Gazety Lekarskiéj. Ulica Śto-Krzyzka Nr 1343 (nowy 9). Дозволено Цензурою.